

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง “การพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ประกอบการ ครู และผู้เรียน” มีระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครอง และ ครู ในระดับประถมศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และปทุมธานี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง โดยการประสานกับตัวแทนโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 10 คน นนทบุรี 15 คน และปทุมธานี 5 คน ซึ่งกำหนดให้ผู้ปกครอง และครู ที่คัดเลือกนั้นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับ ลูกหลานหรือผู้เรียน เพื่อให้ผู้ปกครองและครูสามารถสื่อสารกับลูกหรือผู้เรียนในเรื่องต่างๆ เช่น เทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรหมแดน ภาษาที่ใช้ในโลกไซเบอร์ การหาข้อมูลออนไลน์ โซเชียลซอฟต์แวร์ (Social Software) สังคมออนไลน์ เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้ทำการสุ่มแบบเจาะจงสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 คน ที่เป็นผู้ปกครองและครูในระดับประถมศึกษาที่มีต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรหลานหรือผู้เรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันเรื่องเทคโนโลยีการสื่อสารบนโลกไซเบอร์

2. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

2.1 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารของผู้ปกครอง และครู มีขั้นตอน ได้แก่

2.1.1 ประชุมระดมความคิดจากคณะผู้วิจัย และ ข้อมูลเอกสารเพื่อกำหนดประเด็นเนื้อหาของชุดฝึกอบรมทางไกล ซึ่งกำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ชุดฝึกอบรมทางไกล และคู่มือแนวการศึกษา

2.1.2 โครงสร้างเนื้อหาในชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วยเนื้อหา 3 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 ความรู้ทางนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบัน

- 1) ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) ความหมายของการสื่อสาร
- 3) ความสำคัญของเทคโนโลยีการสื่อสารต่อการดำรงชีวิต
- 4) กลไกที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- 5) มารูจักเครื่องมือสื่อสาร

เรื่องที่ 2 การสื่อสารกับลูกหลานหรือผู้เรียนในโลกออนไลน์

- 1) การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- 2) ซอฟต์แวร์เพื่อสังคม
- 3) คำศัพท์ที่นิยมใช้ทางอินเทอร์เน็ต
- 4) การใช้โทรศัพท์มือถือและแล็ปท็อป

เรื่องที่ 3 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ครู และ ผู้เรียน

- 1) ทำความเข้าใจความต้องการกับเด็กยุคไซเบอร์
- 2) ผลกระทบจากเทคโนโลยีการสื่อสาร

2.1.3 การจัดทำคู่มือแนวศึกษามีส่วนประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบก่อนเรียน

ส่วนที่ 2 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบหลังเรียน

2.2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน

2.2.1 แบบสำรวจความต้องการฝึกอบรมเรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสาร”

2.2.2 แบบประเมินคุณภาพสื่อชุดฝึกอบรมทางไกล

2.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจการเข้ารับการฝึกอบรม

2.2.4 แบบทดสอบก่อนหลังเรียน

2.3 การประเมินผลการวิจัย

2.3.1 วิเคราะห์ผลประเมินคุณภาพสื่อชุดฝึกอบรมทางไกลจากผู้เชี่ยวชาญ

2.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.3 ประมวลผลข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดทำเป็นรายงานวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการฝึกอบรมเรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสาร”

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน” มีส่วนประกอบดังนี้

3.2.1 ชื่อชุดฝึกอบรมทางไกล

3.2.2 คำชี้แจงการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล

3.2.3 วัตถุประสงค์

3.2.4 การประเมินผลตนเองก่อนเรียน

3.2.5 เนื้อหาสาระที่ใช้ในการฝึกอบรม 3 เรื่อง

3.2.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.2.7 การประเมินผลตนเองหลังเรียน

3.2.8 กิจกรรมหลังการศึกษา

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิด คือ

3.3.1 แบบประเมินคุณภาพสื่อชุดฝึกอบรมทางไกลของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.2 แบบประเมินผลก่อนและหลังเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน

3.3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน

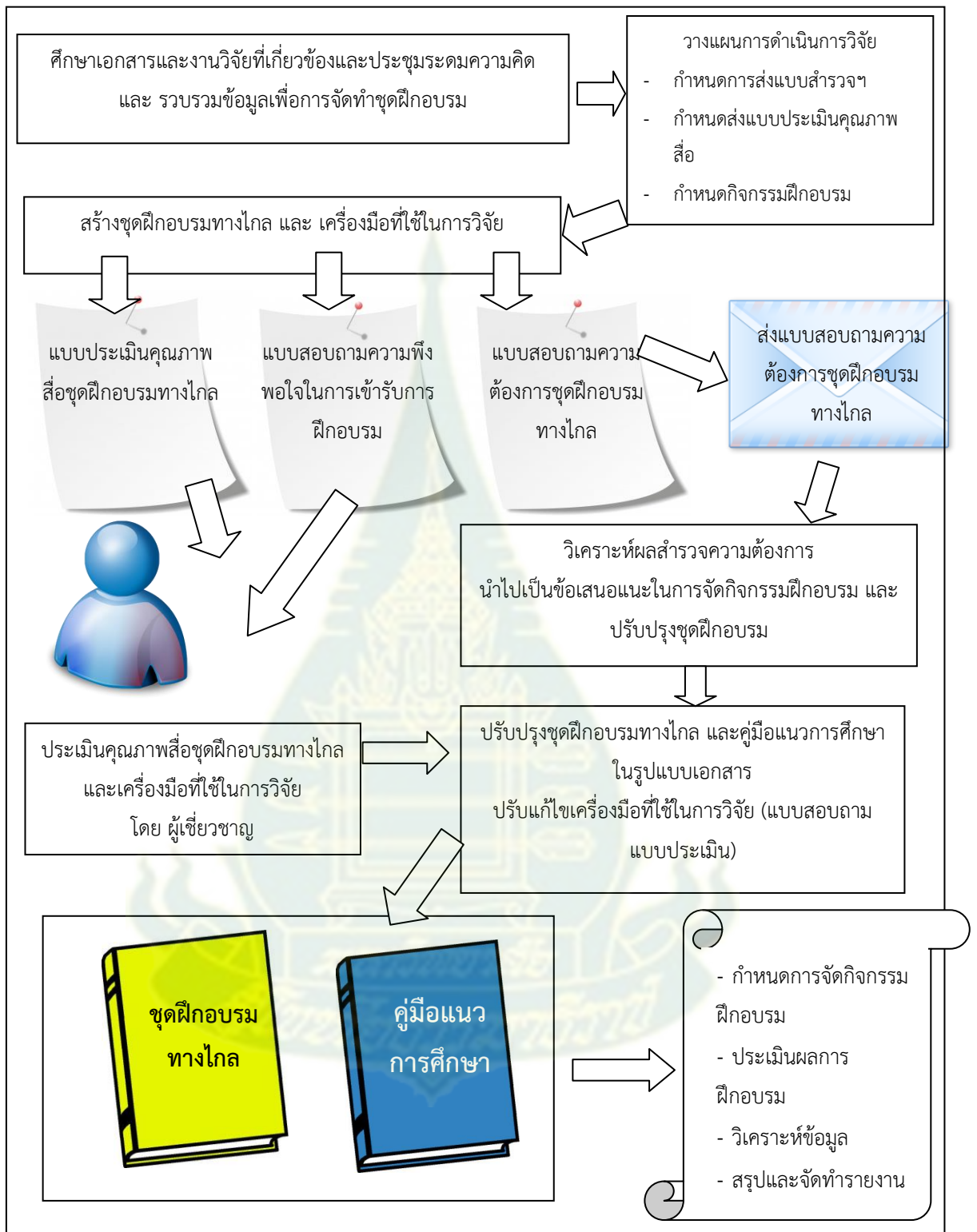
4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารของผู้ปกครองและครู มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

4.1 ศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประชุมระดมความคิด และ รวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำชุดฝึกอบรม

- 4.2 วางแผนดำเนินการวิจัย
- 4.3 สร้างชุดฝึกอบรมทางไกล และ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4.4 สง่แบบสอบถามความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล
- 4.5 ประเมินคุณภาพสื่อชุดฝึกอบรมทางไกล และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ
- 4.6 วิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการ นำไปเป็นข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมฝึกอบรม และ ปรับปรุงชุดฝึกอบรม
- 4.7 ปรับปรุงชุดฝึกอบรมทางไกล และคู่มือแนวการศึกษาในรูปแบบเอกสาร และปรับแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบสอบถาม แบบประเมิน)
- 4.8 ชุดฝึกอบรมทางไกลและคู่มือแนวการศึกษา
- 4.9 จัดกิจกรรมการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูล

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและขั้นตอนการวิจัย

5. เกณฑ์ที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพ

1) เกณฑ์ความก้าวหน้าในการเรียนได้จากผลต่างระหว่างคะแนน การทดสอบ หลังเรียนและการทดสอบก่อนเรียนโดยหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ พัฒนาการของผู้รับการฝึกอบรมเพิ่มโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 25 หรือเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หรือ .05 แล้วแต่ความยากง่ายของเนื้อหา

2) เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการกับผลลัพธ์ เป็นการประเมิน พฤติกรรมของผู้เรียนในแง่ของพฤติกรรมต่อเนื่องหรือกระบวนการ (Evaluation of Process – E1) คือพิจารณาจากผลของการประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนจากประมวลสาระ โดยการนำผลของการตอบมาให้คะแนนเปรียบเทียบกับประเมินผลลัพธ์ (Evaluation of Products – E2) คือ พิจารณาจากผลการทดสอบหลังเรียน เกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ $E1/E2 = 80/80$ หรือ $75/75$ สำหรับเนื้อหาที่เป็นจิตพิสัยหรือทักษะพิสัย การยอมรับประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลไม่ควรต่ำหรือสูงกว่า $\pm 2.5\%$ การยอมรับประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ ระดับที่สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5% ขึ้นไปต้องปรับ กิจกรรมและแบบทดสอบแล้วทดลองใหม่ หากค่ายังสูงกว่า 2.5% ต้องปรับเกณฑ์ให้สูงขึ้น ระดับที่ เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลเท่ากับหรือสูงต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน $\pm 2.5\%$ และระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าต่ำกว่า 2.5%

3) เกณฑ์ด้านคุณภาพ ทำได้จากความพอใจของวิทยากรหรือผู้รับการอบรมที่ได้ จากการเรียนด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล ได้แก่ พัฒนาการในทางที่ดีของคุณลักษณะผู้รับการฝึกอบรม เช่น การหาความรู้ด้วยตนเอง การควบคุมตนเอง การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ผู้รับการฝึกอบรม ที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลในด้านความถูกต้องและการปรุงแต่งเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้รับ การฝึกอบรม ความมั่นใจของผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล และคุณภาพด้านเทคนิค เกณฑ์ควรตั้งไว้ควรอยู่ในรูปดีมาก (4.50-5.00) ดี (3.50-4.49) หรือเกณฑ์ในรูปแบบอื่นที่สามารถ ตรวจสอบคุณภาพได้

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้ใช้เกณฑ์ด้านคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน และมีคุณวุฒิต่างกัน 4 ด้าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบกราฟฟิก และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทำสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน เรื่อง “การพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่าง ผู้ปกครอง ครูและผู้เรียน” ดังแสดงตัวอย่างในภาคผนวก

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล “เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารของผู้ปกครองและครู” มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

6.1 การสำรวจความต้องการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคมของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ในปี 2553 ซึ่งมีครูและผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมได้สะท้อนปัญหาว่าในปัจจุบันมีปัญหาในการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน อีกทั้งผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินการวิจัยกับบรรณาธิการนิตยสารในเครือรักลูกเพิ่มอีกรูป ในปัจจุบัน ปัญหาในการสื่อสารและการใช้สื่อสารสนเทศของพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นปัญหาที่นักวิชาการให้ความสนใจ เพราะพบว่าการแก้ปัญหาที่ใกล้ตัวที่สุดคือ การสร้างความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว และครูผู้สอน เพื่อให้รู้จักธรรมชาติของเด็กในวัยประถมศึกษาว่ามีความต้องการอย่างไรอยากเห็นและอยากทดลอง โดยเฉพาะการใช้สื่อสารสนเทศ และความต้องการใช้โทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟน (Smart phone) ที่สามารถเล่นอินเทอร์เน็ต และแชท กันในกลุ่มเพื่อนๆ ได้ จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องและได้มาซึ่งการวิจัยเรื่องนี้

6.2 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล ได้แนวคิดจากการเก็บรวบรวมปัญหาและหัวข้อต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตั้งข้อสังเกตในหัวข้อเนื้อหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับกับการแก้ปัญหาในการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครูและผู้เรียน หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่าง ๆ 4 ท่านได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิก และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทำสื่อสังคมออนไลน์ ประเมินชุดฝึกอบรมทางไกล

6.3 การจัดส่งชุดฝึกอบรมทางไกลฯ ให้ผู้ปกครอง และ ครู ในระดับประถมศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และปทุมธานี โดยกำหนดให้ศึกษาล่วงหน้า 1 สัปดาห์ และหลังจากนั้นจึงกำหนดวันฝึกอบรมเพื่อชี้แจงและประเมินผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล และประเมินความคิดเห็นในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล

- 6.4 จัดฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 วัน เพื่อทำความเข้าใจในการใช้บทเรียน
- 6.6 ทดสอบก่อน/หลังการใช้ ชุดฝึกอบรม
- 6.6 ประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรม
- 6.7 นำข้อมูลในการประเมินผลมาพัฒนาชุดฝึกอบรมที่สมบูรณ์
- 6.8 นำชุดฝึกอบรมไปใช้จริง
- 6.9 ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นในการใช้ชุดฝึกอบรม

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล “เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยี การสื่อสารของผู้ปกครองและครู” มีวิธีการดังนี้

7.1 การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมินสี่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

7.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้เว็บแคสต์แบบปฏิสัมพันธ์ โดยใช้แบบสอบถามแสดงความคิดเห็น เป็นคำถามปลายปิด แบบมาตรประเมินค่า 5 ช่องคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	มาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	น้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

7.4 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนและเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์

7.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน